

הבא על יבמתו פרק ששי יבמות

(א) גיטין לז. (מג: ע"ש).
 (ב) וי"ל רש"י ב"מ טט:
 ד"ה אין מקבלין לאן
 בחל וכו' ונראה לי שרוב
 המקבלים ק"ה היו נוהגים
 לקבל בטהרה דקה להבי
 קרי להו לאן, (ג) ולקמן
 קו. כמובט ב: ב"מ גג:
 (ד) ק"ה ואלו הומו
 הומו,

תורה אור השלם
 1. ובהן כי יקנה נפש
 קצין בספר הוא יאכל בו
 ויליד ביתו הם יאכלו
 בלחמה. ויקרא כב יא

גליון הש"ס

גמ' ועבריו שקינו עבדים.
 ע"י מור ד' סא ע"ב מ"ה
 א"י הכי בעבדים נמי:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה עבדי וכו'
 למ"ד קצין י"ב פרק המולין
 דף ז':

תוס' חד מקמאי

אלמנה. הא דתנן אלמנה
 לכ"ג גרושה וחלוצה לכהן
 הדיור והכניסה לו (בבסי)
 [ועברין מלוג לא יאכלו
 אסקה רבא ורב אשי
 בתריא דמרבנן היא אבל
 מדאורייתא אכלי דלא
 גרע מקניינו שקנה קצין
 דתניא מנין לכהן שנשא
 אשה וקנה עבדים שיאכלו
 בתרומה שנאמר ובהן
 כי יקנה נפש קצין וכו'
 אפילו קנינו שקנה קצין
 אוכל ומיהו רבינא ט"ל
 דמדאורייתא נמי לא אכלה
 דכל שקנה שאוכל מאכיל
 קצין שאינו אוכל אינו
 מאכיל אבל מיהו דלא קצין
 הוא א"פ שאינו אוכל
 מאכיל שהיה ישראל א"פ
 אמו שהיתה בת ישראל
 לכהן כדאיתא במבמ"ז:

מוסף רש"י

וכפו את רבה ועשה
 בת חורין. מפני שלא
 היתה ראויה לא לעבד ולא
 לכן חורין (גיטין לז).
 מנהג הפקר נהגו בה.
 לאו משום דלימא מפקדא
 אפרייה וריבא, אלא ממון
 שלה היתה ראויה לא היתה
 מיוחדת לאיש והיו טהורין
 בה הפקר בנות (שם) דלא
 היתה מיוחדת בלחם ולא
 היתה משמרת עממה (שם
 טז).
 הדרן עלך הבא על
 יבמתו

חחוסא. תלומות וכוונתו היו: **ועשה** עם חורין. כדי שהיא
 מותרת לישא. ומדכפינן לרבה אלמא מפקדא: **מנהג הפקר נהגו**
בה. לפי שלא היתה יכולה לישא היתה מפקדת עממה וחוסא
 בה לפיכך כפו את רבה לשמרה:

הדרן עלך הבא על יבמתו

אלמנה נכהן גדול הכניסה

לו **עבדי מלוג**. מנה
 שהאשה מכנסת לבעלה ושמה לו
 לקבלם עליו באחריות כתובתה כמו
 שכותבין ודא נדוניה דהנעלה ליה
 והוא מוסף כנגדן וכותב סך הכל
 קבל עליו פלוני כך וכך בכתובתה
 קורין לאן ברזל ויש שמכנסת ממון
 הרבה ואינה כותבת כולו בכתובתה
 ומשירת לבעלה הן נכסי מלוג
 והנעל אוכל פירות והקצין שלה קיים
 ואם מתו מתו לה (א) או פחתו פחתו
 לה. לשון לאן ברזל קצין קיים שאין
 פוחת ופסד שאפילו מתו כולן
 אחריותו עליו לשלם לה כשימות או
 יגרשנה: **עבדי מלוג לא יאכלו**. לפי
 שהן שלה והיא חללה ולקמן בגמרא
 מפרש טעמא: **בה ישראל שניסת**
לכהן אפילו עבדי מלוג שאינן שלו
 יאכלו דהיינו קנינו שקנה קצין וילפינן
 בגמרא דקנינו שקנה קצין אוכל:
גב' שנשא אשה וקנה עבדים. או
 קנה עבדים: **ומנין לאשה**.

בה ישראל לכהן שקנתה עבדים
 נכסי מלוג שלה או עבדי של כהן
 שקנו עבדים: **ועבדי שקנו עבדים**
גרסי. וא"ת מה שקנה עבד קנה רבו
 ולמאי אצטרך קרא לרבינויהו
 משכחת לה כגון שנתנו לו לעבד
 מנה על מנת שאין לרבו רשות זו:
וכהן כי יקנה נפש קצין כספו קצין
 כספו קרא ימלא ודרשין דלחי
 אתא והכי משמע כהן כי יקנה קצין
 כספו נפש שעבדו יקנה עבד הוא
 יאכל זו: **הערל כהן ערל אינו**
אוכל ועבדו אוכלין כדמנן לקמן
 (דף ע.) **פומייהו קאיז להו**. כלומר
 ממוסרי תקנתא הם אכל עומדים
 ליתקן ולאכול אכל זו שהיא נעשית
 חללה אין לה תיקון עולמית: והרי
מזור. בה ישראל שניסת לכהן
 וילדה בת והבת ניסת למזור וילדה
 בן ומתה והבן קיים והרי אם אמו
 אשת כהן אוכלת בשבילו תרומה
 לאחר מיתת בעלה לפי שיש לה
 זרע מן הכהן כדתנן בספ"א בפרקין
 (דף טט:) והוא אינו אוכל דור הוא.
 והוא הדין נמי אי כשר הוא שולד
 מישראל כשר נמי אין אוכל ומאכיל
 אם אמו והא דנקט לאותו מזור
 משום דממניין היא: **שמה אחיל**.
 עבדי מלוג שלה לאחר מיתת הכהן
 בעלה אכל בעבדי לאן ברזל ליכא
 למזור דהשתא לאו משום דיהא אכלי
 אלא משום כהן שהוא רבן: אלא
מעשה בה ישראל שניסת לכהן לא

אחיותא ולא מופקדי והאמר רב אחא בר רב
 קמינא א"ר יצחק (ב) מעשה באשה אחת
 שחציה שפחה וחציה בת חורין וכפו את רבה
 ועשהה בת חורין אמר רב נחמן בר יצחק
 "מנהגה הפקר נהגו בה":

הדרן עלך הבא על יבמתו

אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן

הדיור הכניסה לו **עבדי מלוג**
 ועבדי (ג) צאן ברזל עבדי מלוג לא יאכלו
 בתרומה עבדי צאן ברזל יאכלו ואלו הן
 עבדי מלוג אם מתו מתו לה ואם הותרו
 הותרו לה א"פ (ד) שהיא חייב במונותן הרי
 אלו לא יאכלו בתרומה ואלו הן עבדי צאן
 ברזל אם מתו מתו לו ואם הותרו הותרו
 לו הואיל והוא חייב באחריותן הרי אלו
 יאכלו בתרומה יבת ישראל שניסת לכהן
 והכניסה לו עבדים בין עבדי מלוג בין עבדי
 צאן ברזל הרי אלו יאכלו בתרומה ויבת
 כהן שניסת לישראל והכניסה לו עבדים בין
 עבדי מלוג בין עבדי צאן ברזל הרי אלו לא
 יאכלו בתרומה: **גב' ועבדי מלוג לא יאכלו**
 בתרומה אמאי להוי בקנינו שקנה קצין דתניא
 מנין לכהן **שנשא אשה** וקנה עבדים
 שיאכלו בתרומה שנאמר ובהן כי יקנה
 נפש קצין כספו הוא יאכל בו ומנין לאשה
 שקנתה עבדים (ועבדי שקנו עבדים שיאכלו
 בתרומה שנאמר ובהן כי יקנה נפש קצין
 כספו הוא יאכל בו קנינו שקנה קצין אוכל
 כל האוכל מאכיל כל שאין אוכל אינו מאכיל
 ולא והרי ערל וכל הטמאים שאינן אוכלין
 ומאכילין התם פומייהו כאיב להו והרי מזור
 שאין אוכל ומאכיל אמר רבינא יקנין אוכל
 קאמר קנין אוכל מאכיל שאינו אוכל אינו
 מאכיל ורבא אמר מדאורייתא מיכל אכלי
 ורבנן הוא דגורי בהו כדי שתאמר אני איני
 אוכלת עבדי אינן אוכלין זונה היא אצלו
 הלכך אתי לאפוקה רב אשי אמר גזירה
 שמה תאכיל לאחר מיתה אלא מעתה בת
 ישראל שגשאת לכהן לא תאכיל גזירה שמה
 תאכיל לאחר מיתה אלא אמר רב אשי
 באלמנה כהנת דאיתא לאורוי מעיקרא אכלי
 בתרומה דבי נשא אינשבי ליה להאי אכלי
 בתרומה דגבראי והשתא הדרי לי למילתיה
 קמיייתא ולא ידעה דמעיקרא לא שויתה
 לנפשה חללה השתא שויתה לנפשה חללה
 תינה אלמנה כהנת אלמנה בת ישראל מאי

איכא למימר באלמנות (א) לא פליגי רבנן איתמר המכנסת שום לבעלה היא
 אומרת כלי אני נומלת והוא אומר דמים אני נתן הדין עם מי רב יהודה אמר
 הדין

תאכיל. עבדי מלוג בתרומה: גזירה **שמה אחיל** לאחר מיתתה: גזירה
 בהן ששבה לתרומת אביה ממינת בעלה. ואי אמרינן יאכלו עבדי מלוג בתרומה כחיי בעלה כהן גדול זה משום קנינו שקנה קצין דלא גרעה
 הך חללה מעבד שקנה עבדים אחי לאורוי הימירא אחר מיתתו להאכילם בתרומה מחמת אביה דלמנה מעיקרא באלמנותי הראשון היו עבדי
 אוכלין בתרומה דבי נשא: אינשבי ליה. לכ"ג אכלי עבדי בתרומה דגבראי השתא כשמת הדרי למילתא קמיייתא ויאכלו עבדי בתרומה דבי נשא
 כמעיקרא באלמנותי הראשון: **אלמנה בה ישראל**. דלא אחי לאורוי מאי איכא למימר מאי טעמא לא אכלי כחיייהא לא גרעה מעבד שקנה
 עבדים: לא פליגי. לא חילקו בין אלמנה לאלמנה: **המכנסת שום לבעלה**. נכסי לאן ברזל ששמה לו בכתובתה והיו בהן כלים ודבר המסויים
 וכשגרישה ובתה ליעול כמובתה: **היא אומרת כלי אני נוטלת והוא אומר דמים אני נוטן**. כמו שקבלתי עלי בשומא ומהו הן באחריותי ושלי הן:

אלמנה לכהן גדול: עבדי מלוג לא יאכלו. אפילו למ"ד (א) (גיטין
 דף מו:) קנין פירות קנין הגוף דמי לא חשיב כחיי
 קנין כספו כיון שאין הגוף שלו כמו שאין יולאין זשן ועין לאיש אפילו
 למ"ד קנין פירות קנין הגוף דמי כדאמר בהחובל (ב"ק דף פט: ושם)
 וקצת יש להביא ראיה דבתרומה

אזלינן בתר קנין הגוף דזריש פרק
 בתרא דכריתות (דף כד:) אמר גבי
 המפקיר עבדו יאל לתרומה דמעבד
 גט שחרור אוכל בתרומה א"פ
 שאין לרבו פירות אלא הגוף ואפילו
 למ"ד קנין פירות קנין הגוף
 דמי אחי: **מנין לכהן בו**.
 מממניתין דקמיני כסיפא בת ישראל
 שניסת לכהן לעבדי מלוג שלה אוכלין
 לא זעי למפרך דה"ל דאכלי מנה
 האשה עממה שאוכלת ולא מנה
 העבל משום קנינו שקנה קצין להכי
 פריך מצרייתא דקמיני קנינו שקנה
 קצין אוכל וא"כ אפילו אינה אוכלת
 יש להם לאכול: **לכהן שנשא אשה**
בו. ה"ה שאירס אלא נקט נשא
 משום דאירסה מדרבנן לא אכלה
 משום דעולא (כמוצא דף מו:) או משום
 סמפון: **שנאמר ובהן כי יקנה**
נפש. והא דדרשין לעיל צ"ל הנה
 על יבמתו (דף מו.) פלוג דלא
 כהן שנשא בת גרים היינו מנשא
 ימירא: **ועבדי שקנו עבדים**.
 אפילו לרבי מאיר דאמר (בקדושין

דף כג:) אין קנין לעבד בלא רבו
 אפילו ע"מ שילא זו לחירות משכמת
 לה עבדים שקנו עבדים במפקיר
 עבדו דאוכל בתרומה כדאמרין בפרק
 בתרא דכריתות (דף כד:): **גזירה שמה**
תאכיל לאחר מיתה. ובעבדי לאן
 ברזל לא שייך לגזור אפי' למ"ד
 בסמון הדין עממה דכל זמן שלא
 גבתה אותם בצ"ד אוכלין ממנו
 ואחר שגבתה ושמו לה צ"ד הרי כאלו
 קנתה עבדים לאחר מיתת בעלה:
אלא מעתה בת ישראל שניסת
לכהן לא תאכיל שמה בו.
 מימה דלא דמי דהתם ליכא למיטעי
 דהא כחיי העבל היתה אוכלת בעממה
 ועכשיו אינה אוכלת אכל כהן אם
 יאכלו עבדים כחיי העבל א"פ
 שבעממה אינה אוכלת איכא למגור
 שמה תאכיל גם לאחר מיתת ואית
 ספריס דגרסי בה ישראל שניסת
 לכהן לא תאכל ופריך דהיא עממה
 לא תאכל שמה תאכל אחר מיתתה
 ולספריס דגרסי נמי לא תאכיל
 איכא למימר דאכלי מילתא פריך
 שלא תאכל ולא תאכיל אלא דנקט
 לא תאכל משום דניחא ליה
 לאקשווי מעבדים אעבדים:
 כרשיני

קבא א מיי פ"ט מהל'
 עבדים ה"ו קמג
 עשין פ"ט טו"ש"ע יוד"ס
 רסו סעיף עט:
 א ב מיי פ"ו מהל'
 תרומות ה"ב כ טו"ד
 ס"י שלד:
 ב ג מיי פ"ו מהל'
 אשות ה"ו א קמג
 עשין מה טו"ש"ע אה"ע ס"י
 פה סעי' ב:
 ג ד מיי שם פ"ב ה"ב כה
 קמג שם טו"ש"ע שם
 סעי' טו:
 ד ה מיי שם פ"ו ה"ב א
 טו"ש"ע שם סעי' ב:
 ה ו מיי פ"ו מהל'
 תרומות ה"ב י טו"ד
 ס"י שלד:
 ו ז מיי שם הלכה ט'
 ז ח מיי שם פ"ו ה"ב ג
 טור שם:
 ח ט מיי שם ה"ב א:
 ט י כ מיי פ"ו שם ה"ב
 יח טור שם:

תוספות ישנים

עבדי מלוג לא יאכלו
 בתרומה וא"ת למ"ד קצין
 פירות קנין הגוף דמי
 אחי לא יאכלו הא אית
 ליה בגווייה פירות וי"ל
 דגיי ממונה כיון דהיא
 מן המורה בעינן קנין
 הגוף דכתיב כי יקנה
 נפש. וה"ל אמרינן (כריתות
 כד:) מוסר גט שחרור
 אוכל בתרומה א"פ דאין
 (לבעל) [לשארין] זו שום
 פירות שהרי שחרור מ"מ
 כיון דגופו קניו דלכך
 גט אוכל בתרומה: ועבדים
 שקנו עבדים. פ"ה וא"ת
 הא למה לי קרא מה
 שקנה עבד קנה רבו וי"ל
 דאצטרך היכא שנתנו לו
 ע"מ שאין לרבו רשות זו
 וא"ת ל"מ דלמך (איהו)
 בקדושין (כ"ג) דאפ"ה לא
 קיי ליה עבד דקני ליה רבו
 משום דאין קנין לעבד בלא
 רבו מאי איכא למימ' וי"ל
 דל"מ גימא דעיקר קרא
 לאשה שקנתה עבדים ואגב
 אשה נקט עבדים שקנו
 עבדים וא"ת והא אשה
 נמי אמרינן מה שקנתה
 אשה קנה בעלה וי"ל דהכא
 מייירי שנתנו לה בנתנה
 ע"מ שאין לבעלה רשות
 כיון ובמתה זמנה ואין
 העבל אוכל פירות. וא"ת
 ואמאי לא פריך מנופה
 דמתני' בה ישראל שניסת
 לכהן והכניסה לו בין עבדי
 מלוג בין עבדי צאן ברזל
 אלא קנינו שקנה קצין
 אוכל וי"ל דלא מהתם הוה
 ידע תלמודא שפיר דמשנינן
 דשאני התם שהיא אוכלת
 ולכך עבדיה אוכלין מכהה.
 אבל הכא שאינה אוכלת לא
 אכלי עבדים דהיינו דמשני
 כל האוכל מאכיל וכו' אבל
 פריך מהא דקאמר מנה
 הפסוק דקנין כהן שקנה
 קצין אוכל וי"ן דמקרא
 נפיקו ס"ד דאין חילוק בין
 אוכלת לאינה אוכלת דמנה
 הכהן יש להם לאכלי ומי"מ
 משני דווקא באוכל קאמר
 קרא דמאכיל אכל קנין
 שאינו אוכל אינו מאכיל:
 ת"ל וכהן כי יקנה נפש
 קצין כספו דדרשין ובהן
 כי יקנה נפש נפש יאכל
 וכו'. וא"ת והא אצטרך
 [לקמן] [לעיל] דאמר
 כהן שנשא בת גרים. וי"ל
 דמימורה דנפש קא דריש: